

2017/2273(INI)

21.3.2018

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

της Επιτροπής Συνταγματικών Υποθέσεων

προς την Επιτροπή Νομικών Θεμάτων

σχετικά με τον έλεγχο της εφαρμογής του δικαίου της ΕΕ το 2016
(2017/2273(INI))

Συντάκτης γνωμοδότησης: Kazimierz Michał Ujazdowski

PA_NonLeg

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Συνταγματικών Υποθέσεων καλεί την Επιτροπή Νομικών Θεμάτων, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις:

1. υπογραμμίζει ότι η ΕΕ ιδρύθηκε ως Ένωση που εδράζεται στο κράτος δικαίου και στον σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου (άρθρο 2 της ΣΕΕ)· τονίζει ότι η στενή παρακολούθηση των πράξεων και των παραλείψεων των κρατών μελών και των θεσμικών οργάνων της ΕΕ είναι υψίστης σημασίας·
2. τονίζει ότι η αποτελεσματική εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ είναι ζωτικής σημασίας προκειμένου να ενισχυθεί η εμπιστοσύνη των πολιτών στις πολιτικές και τα θεσμικά όργανα της ΕΕ· υπενθυμίζει στο πλαίσιο αυτό το άρθρο 197 της ΣΛΕΕ το οποίο ορίζει ότι «η αποτελεσματική εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης από τα κράτη μέλη, που είναι ουσιώδους σημασίας για την καλή λειτουργία της Ένωσης, θεωρείται ζήτημα κοινού ενδιαφέροντος». υποστηρίζει ότι οι πολίτες της Ένωσης έχουν μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στο δίκαιο της Ένωσης όταν αυτό εφαρμόζεται στα κράτη μέλη με αποτελεσματικό τρόπο·
3. αναγνωρίζει ότι η ευθύνη για την ορθή εφαρμογή και επιβολή του δικαίου της ΕΕ βαρύνει πρωτίστως τα κράτη μέλη· σημειώνει, ωστόσο, ότι αυτό δεν απαλλάσσει τα θεσμικά όργανα της ΕΕ από την υποχρέωσή τους να τηρούν το πρωτογενές δίκαιο της ΕΕ κατά τη θέσπιση του παραγώγου δικαίου της ΕΕ·
4. επιδοκιμάζει την πρώτη αυτή έκθεση για τον έλεγχο της εφαρμογής του δικαίου της ΕΕ μετά τη θέση σε εφαρμογή του στόχου για τη βελτίωση της νομοθέτησης το 2015· επισημαίνει ότι με την αρχή της βελτίωσης του νομοθετικού έργου πρέπει να καθίσταται φανερό ότι η νομοθέτηση σε επίπεδο ΕΕ, τελεί σε απόλυτη αναλογία προς τους στόχους της νομοθετικής δράσης, και να διασφαλίζει ότι οι νομοθετικές διατάξεις εφαρμόζονται ορθώς στο κατάλληλο επίπεδο· τονίζει τη σημασία που έχει η τήρηση των αρχών της δοτής αρμοδιότητας, της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, σύμφωνα με το άρθρο 5 της ΣΕΕ, καθώς και η ασφάλεια δικαίου και η ισότητα ενώπιον του νόμου με σκοπό τον καλύτερο έλεγχο της εφαρμογής του δικαίου της ΕΕ·
5. αποδοκιμάζει το γεγονός ότι η έγκαιρη και ορθή εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ στα κράτη μέλη εξακολουθεί να αποτελεί ζήτημα που προκαλεί σοβαρές ανησυχίες, όπως προκύπτει από τον μεγάλο αριθμό των διαδικασιών επί παραβάσει· εκφράζει τη λύπη του τόσο για το μεγάλο αριθμό αρνητικών τάσεων που αναδεικνύονται στην τρέχουσα έκθεση, και ιδίως για τη σημαντική αύξηση όσον αφορά την έναρξη διαδικασιών επί παραβάσει, η οποία συνιστά αύξηση κατά 67,5% σε σχέση με το προηγούμενο έτος και μέγιστο ποσοστό πενταετίας, όσο και για την καταγεγραμμένη αύξηση των καταγγελιών και την μείωση του αριθμού των διευθετήσεων· επισημαίνει ότι, από την ανάλυση των διαδικασιών επί παραβάσει που εκκρεμούσαν στα τέλη του 2016 προκύπτει ότι οι τέσσερις τομείς πολιτικής για τους οποίους είχαν κινηθεί κατά κρατών μελών οι περισσότερες διαδικασίες επί παραβάσει λόγω καθυστερημένης μεταφοράς αφορούσαν την εσωτερική αγορά, το περιβάλλον, τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες καθώς και την ένωση κεφαλαιαγορών, την κινητικότητα και τις μεταφορές·

6. επισημαίνει ότι η δέσμευση της Επιτροπής να ακολουθήσει μια αυστηρότερη πολιτική όσον αφορά την επιβολή του δικαίου της ΕΕ οδήγησε πρόσφατα στον τερματισμό διαδικασιών επί παραβάσει για πολιτικούς λόγους· καλεί συνεπώς την Επιτροπή να αναφέρει σε μελλοντικές εκθέσεις ελέγχου τους λόγους που οδηγούν στη λήψη τέτοιων αποφάσεων·
7. εκφράζει την ικανοποίησή του για τη μείωση του συνολικού αριθμού των νέων υποθέσεων «EU Pilot», οι οποίες έφτασαν στο χαμηλότερο επίπεδο από το 2011· επισημαίνει ότι η Επιτροπή στοχεύει, σύμφωνα με την ανακοίνωσή της με τίτλο «Δίκαιο της ΕΕ: καλύτερη εφαρμογή για καλύτερα αποτελέσματα»¹, να κάνει χρήση του μηχανισμού EU Pilot μόνον όταν αυτός συμβάλει αποτελεσματικά στη διαδικασία αντιμετώπισης των παραβάσεων· τονίζει ωστόσο ότι η διαδικασία EU Pilot είναι ένα μέσο εργασίας χωρίς νομικό καθεστώς που παρέχει στην Επιτροπή διακριτική ευχέρεια, η οποία δεν συνάδει με τα ενδεδειγμένα πρότυπα διαφάνειας και δημοκρατικής λογοδοσίας· εκτιμά ότι οι ελλείψεις αυτές μπορούν να αντιμετωπιστούν μέσω της έκδοσης ενός κανονισμού που θα διευκρινίζει τα νομικά δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μεμονωμένων προσφευγόντων και της Επιτροπής·
8. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι στην έκθεση αναγνωρίζεται ο ρόλος του Κοινοβουλίου στο να επιστά, μέσω της υποβολής ερωτήσεων και αναφορών, την προσοχή της Επιτροπής σε αδυναμίες σχετικά με την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ στα κράτη μέλη· επισημαίνει ότι με έναν αυστηρότερο έλεγχο από τα εθνικά κοινοβούλια των αντίστοιχων κυβερνήσεών τους, όταν αυτές συμμετέχουν στη νομοθετική διαδικασία, θα προωθηθεί μια αποτελεσματικότερη εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ, όπως προβλέπεται από τις Συνθήκες·
9. τονίζει τη μεγάλη σπουδαιότητα, πέραν της αποτελεσματικότητας, που έχει η διαφάνεια και η λογοδοσία στο πλαίσιο της εκπόνησης και εφαρμογής του δικαίου της ΕΕ από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, πράγμα που σημαίνει ότι οι νομοθετικές διατάξεις της ΕΕ πρέπει να είναι σαφείς, κατανοητές, συνεπείς, ακριβείς και άμεσα διαθέσιμες στους πολίτες, λαμβανομένης επίσης υπόψη της νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία τονίζει την ανάγκη εκτελεστότητας και προβλεψιμότητας των νομοθετικών κανόνων της ΕΕ².
10. υπογραμμίζει ότι οι πολίτες της ΕΕ πρέπει δικαιωματικά να είναι οι πρώτοι που πληροφορούνται κατά τρόπο σαφή, πραγματικά προσβάσιμο, διαφανή και έγκαιρο, εάν και ποιες εθνικές νομοθετικές διατάξεις έχουν εκδοθεί στο πλαίσιο της μεταφοράς του δικαίου της ΕΕ στην εθνική έννομη τάξη, και ποιες εθνικές αρχές είναι υπεύθυνες για να διασφαλίσουν την ορθή εφαρμογή τους· αναγνωρίζει τον καθοριστικό ρόλο που διαδραματίζουν οι κοινωνικοί εταίροι και οι οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών στον έλεγχο και την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της παρεχόμενης από το δίκαιο της ΕΕ έννομης προστασίας·
11. επαναλαμβάνει τη διάταξη της διοργανικής συμφωνίας για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου, σύμφωνα με την οποία, όταν τα κράτη μέλη μεταφέρουν οδηγίες της ΕΕ στο εθνικό δίκαιο, και επιλέγουν να προσθέσουν στοιχεία που ουδώς

¹ C/2016/8600, ΕΕ C 18 της 19.1.2017, σ. 10.

² Απόφαση του Δικαστηρίου, της 10ης Σεπτεμβρίου 2009, Plantanol GmbH & Co. KG κατά Hauptzollamt Darmstadt, C-201/08, ECLI:EU:C:2009:539, σκέψη 46.

συνδέονται με την εν λόγω νομοθεσία της Ένωσης, πρέπει να καθιστούν τις προσθήκες αυτές αναγνωρίσιμες, είτε μέσω της πράξης μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο είτε μέσω συναφών εγγράφων·

12. εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι, λόγω διαφορών στις μεταφράσεις πολλών οδηγιών στις επίσημες γλώσσες της ΕΕ, ενδέχεται οι αποκλίνουσες γλωσσικές αποδόσεις να προκαλούν διαφορετικές ερμηνείες των αντίστοιχων κειμένων και διαφορές όσον αφορά τη μεταφορά τους στην εσωτερική έννομη τάξη των κρατών μελών· αποδοκιμάζει, συνεπώς, το γεγονός ότι οι εν λόγω διαφορές στη μεταφορά και τη νομική ερμηνεία των οδηγιών δεν αποκαλύπτονται συστηματικά, αλλά μόνο όταν αυτές αποσαφηνίζονται με αποφάσεις του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
13. επισημαίνει ότι τα εθνικά κοινοβούλια οφείλουν να διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο τόσο κατά τον προνομοθετικό έλεγχο των σχεδίων νομοθετικών πράξεων της ΕΕ όσο και μετά την έκδοση του δικαίου της ΕΕ κατά τον έλεγχο της ορθής εφαρμογής του από τα κράτη μέλη· καλεί τα εθνικά κοινοβούλια να συνεχίσουν να επιτελούν προορατικά το καθήκον αυτό·
14. καλεί την Επιτροπή να παρακολουθεί αποτελεσματικά την εκ μέρους των εθνικών δικαστηρίων τήρηση της υποχρέωσής τους να ζητούν από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης την έκδοση προδικαστικών αποφάσεων, σύμφωνα με το άρθρο 267 της ΣΛΕΕ· καλεί, συνεπώς, την Επιτροπή να εξετάσει τη δυνατότητα δημιουργίας ενός μητρώου που θα περιλαμβάνει όλες τις αποφάσεις των εθνικών δικαστηρίων σχετικά με την ερμηνεία του ενωσιακού δικαίου, όταν δεν έχει ζητηθεί η έκδοση προδικαστικής απόφασης από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
15. υπογραμμίζει την αρχή της διαφάνειας που κατοχυρώνεται στις Συνθήκες της ΕΕ, καθώς και το δικαίωμα των πολιτών της ΕΕ σε δικαιοσύνη και χρηστή διοίκηση, που ορίζεται στα άρθρα 41 και 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ· επισημαίνει ότι, με βάση τα δικαιώματα και τις αρχές αυτές, πρέπει να παρέχεται στους πολίτες κατάλληλη και εύκολη πρόσβαση στα σχέδια νομοθετικών πράξεων που τους αφορούν· επισημαίνει ότι τα εν λόγω δικαιώματα και οι αρχές θα πρέπει επίσης να έχουν πρωταρχική σημασία στα κράτη μέλη, όταν αυτά προτείνουν σχέδια νομοθετικών πράξεων για την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ·
16. καλεί όλα τα θεσμικά όργανα της ΕΕ που συμμετέχουν στη νομοθετική διαδικασία να μεριμνήσουν για την ενίσχυση της ποιότητας της διατύπωσης των νομοθετικών κειμένων, σύμφωνα με τη δέσμευση που έχει αναληφθεί στο πλαίσιο του στόχου για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου· επισημαίνει ότι η διοργανική συμφωνία του 1998 για τις κοινές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την ποιότητα της διατύπωσης της κοινοτικής νομοθεσίας θα πρέπει να προσαρμοστεί προκειμένου να υλοποιηθεί ο στόχος αυτός·
17. επικροτεί τη δέσμευση της Επιτροπής να συνδράμει ενεργά τα κράτη μέλη στη μεταφορά της ευρωπαϊκής νομοθεσίας στο εθνικό δίκαιο και στην εφαρμογή της με την κατάρτιση σχεδίων εφαρμογής για ορισμένες οδηγίες και κανονισμούς· καλεί την Επιτροπή να παράσχει ενισχυμένη καθοδήγηση και συνδρομή στα κράτη μέλη, μέσω συγκεκριμένων εργαλείων, προκειμένου να επιτευχθούν καλύτερα αποτελέσματα κατά την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ· προτρέπει την Επιτροπή να βοηθήσει τα κράτη μέλη τα οποία ενδέχεται να αντιμετωπίζουν *εκ των προτέρων* δυσκολίες κατά την εφαρμογή

και μεταφορά και τις αντιμετώπισει αναλόγως, ενισχύοντας τη θεσμική ικανότητα των δημόσιων αρχών σε τεχνικό επίπεδο·

18. υπογραμμίζει τον σημαντικό ρόλο των κοινωνικών εταίρων, των οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών και άλλων ενδιαφερόμενων φορέων όσον αφορά τη θέσπιση νομοθετικών διατάξεων, τον έλεγχο και την επισήμανση ελλείψεων κατά τη μεταφορά τους στο εθνικό δίκαιο και την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ από τα κράτη μέλη· επισημαίνει ότι οι εθνικές αρχές και τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα θα πρέπει να ενθαρρύνουν το ρόλο αυτό·
19. επισημαίνει ότι το Κοινοβούλιο πρέπει επιπλέον να είναι σε θέση να ελέγχει την επιβολή των κανονισμών από την Επιτροπή, όπως πράττει και στην περίπτωση των οδηγιών· καλεί συνεπώς μετ' επιτάσεως τα θεσμικά όργανα της ΕΕ να συνεργάζονται πιο αποτελεσματικά και αποδοτικά σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 2 της ΣΕΕ· ζητεί εκ νέου από την Επιτροπή να μεριμνήσει ώστε, στις μελλοντικές ετήσιες εκθέσεις της σχετικά με τον έλεγχο της εφαρμογής του δικαίου της ΕΕ, να παρέχονται στοιχεία σχετικά με την εφαρμογή των κανονισμών· υπενθυμίζει στα κράτη μέλη την υποχρέωσή τους να υποβάλουν την εθνική τους νομοθεσία για τη μεταφορά ή την εφαρμογή των κανονισμών στην Επιτροπή, σύμφωνα με την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας που προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 3 της ΣΕΕ·
20. επαναλαμβάνει το αίτημά του για την δημιουργία, στο πλαίσιο των αρμόδιων Γενικών Διευθύνσεων (ΓΔ ΙΡΟΛ, ΓΔ ΕΧΡΟ και ΓΔ ΕΡΡΣ), ενός αυτόματου συστήματος εκ των υστέρων αξιολόγησης του αντικτύπου των κύριων νομοθετικών διατάξεων της ΕΕ που έχουν εγκριθεί από το Κοινοβούλιο στο πλαίσιο της διαδικασίας συναπόφασης και σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία·
21. τονίζει ότι όλα τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, ακόμη και όταν ενεργούν ως μέλη ομάδων διεθνών δανειστών, δεσμεύονται από τις Συνθήκες και τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ·
22. καλεί την Επιτροπή να επιδείξει ιδιαίτερη προσοχή όσον αφορά τον έλεγχο που ασκεί σχετικά με την εφαρμογή των νομοθετικών διατάξεων της ΕΕ με την οποία θεσπίζονται κανόνες κατά των πρακτικών διαφθοράς που πλήττουν άμεσα τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, και να λάβει τα ενδεδειγμένα μέτρα για την αντιμετώπιση του φαινομένου αυτού.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΣΤΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ημερομηνία έγκρισης	21.3.2018			
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+: -: 0:	23 1 0		
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Gerolf Annemans, Michał Boni, Mercedes Bresso, Elmar Brok, Fabio Massimo Castaldo, Pascal Durand, Esteban González Pons, Danuta Maria Hübner, Alain Lamassoure, Jo Leinen, Morten Messerschmidt, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Markus Pieper, Paulo Rangel, Helmut Scholz, György Schöpflin, Pedro Silva Pereira, Barbara Spinelli, Claudia Ţapardel, Kazimierz Michał Ujazdowski			
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Max Andersson, Pervenche Berès, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Jérôme Lavrilleux, Cristian Dan Preda, Jasenko Selimovic, Rainer Wieland			

**ΤΕΛΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΜΕ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΣΗ ΣΤΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

23	+
ALDE	Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Jasenko Selimovic
ECR	Morten Messerschmidt, Kazimierz Michał Ujazdowski
EFDD	Fabio Massimo Castaldo
GUE/NGL	Helmut Scholz, Barbara Spinelli
PPE	Michał Boni, Elmar Brok, Esteban González Pons, Danuta Maria Hübner, Alain Lamassoure, Markus Pieper, Paulo Rangel, György Schöpflin
S&D	Pervenche Berès, Mercedes Bresso, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Jo Leinen, Pedro Silva Pereira, Claudia Tapardel
VERTS/ALE	Max Andersson, Pascal Durand

1	-
ENF	Gerolf Annemans

0	0

Υπόμνημα των χρησιμοποιούμενων συμβόλων:

+ : υπέρ
- : κατά
0 : αποχή